

ת"פ (תל אביב) 22965-08-20 - מדינת ישראל נ' מירן מלכה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב-יפו

ת"פ 22965-08-20
16 נובמבר 2024

לפני : כב' השופטת, סגנית הנשיאה אסנת רובוביץ - ברכש
המאשימה: מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד יוסי עטון

נגד

הנאשם: מירן מלכה ע"י ב"כ עו"ד סיגל מלמיליאן

החלטה

לפני בקשת הנאשם להורות על זיכוי בטענה שעניינה 'אין להשיב לאשמה'.

רקע לבקשה

1. ביום 11.8.2020 הגישה המאשימה כתב אישום כנגד הנאשם בגין עבירה של הפרת אחריות נושא משרה בתאגיד, עבירה על סעיפים 25א(א), 25ב(ג) ו-26 לחוק הגנת השכר, תשי"ח - 1958 (להלן: **חוק הגנת השכר**).

2. בכתב האישום נטען כי הנאשם היה עד ליום 5.6.2018 (כולל) מנכ"ל ובעל מניות בחברת הרמוניה לבית בע"מ (להלן: **החברה**), עת נכנסה החברה להליכי פירוק ומונה לה מפרק. לפי כתב האישום, בביקורת שנערכה בחברה נמצא כי במהלך החודשים 5/2017 ועד 5/2018 (כולל), ניכתה החברה משכרם של 17 עובדיה סכומים בעבור קרן פנסיה ו/או קרן השתלמות, מבלי שהסכומים הועברו ליעדם במועד הקובע או בכלל. במעשה זה, לטענת המאשימה, הפרה החברה את הוראת סעיף 25א(א) לחוק הגנת השכר, ובהתאמה, הפר הנאשם את חובתו לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע העבירה על ידי החברה.

3. ביום 20.2.2022 הגיש הנאשם את תשובתו לכתב האישום. הנאשם הודה כי היה מנכ"ל ובעל מניות בחברה, אך כפר ביתר הטענות המופיעות בכתב האישום.

4. ביום 9.6.2024 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמות לפיהן 'חומרי החקירה' יוגשו לתיק בית המשפט בתוך 7 ימים וזאת ללא צורך בקיום פרשת התביעה, וכי יתאפשר לנאשם לקיים פרשת הגנה במסגרתה ישמעו עדי ההגנה. עם זאת, בטרם החלה פרשת ההגנה, הועלתה

מטעם הנאשם טענת 'אין להשיב לאשמה'. המאשימה הגישה את תגובתה לבקשה בדבר 'אין להשיב לאשמה', במסגרתה ביקשה לדחות את טענת הנאשם ולקבוע את המשך ניהול ההליך בשמיעת פרשת ההגנה. הנאשם הגיב לתגובת המאשימה.

תמצית טענות הצדדים

5. טענות הנאשם

א. לא ניתן להרשיעו מבלי שהחברה הורשעה, שעה שהפרת חובת הפיקוח היא עבירה נגזרת מהעבירה שביצעה החברה. משנעברה העבירה בידי התאגיד, רק אז קמה החזקה שנושא המשרה בה הפר את העבירה האמורה.

ב. כלל יסוד במשפט בכלל והפלילי בפרט הוא שאין לקבוע כל ממצא עובדתי, קל וחומר לקבוע שאדם או כל ישות משפטית אחרת עברו עבירה, אלא לאחר שניתן לו יומו בבית הדין - במסגרת ניהול תקין של פרשת הוכחות מסודרת שבאה בעקבות הגשת כתב אישום נגד אותה ישות.

ג. משהחברה אינה נאשמת בתיק הרי שבית הדין כבול מלקבוע ממצאים עובדתיים לגביה. לפיכך, נבצר מבית הדין גם לקבוע כי הנאשם הפרת את חובתו לפקח שהחברה לא הפרה עבירה שביצעה לא הוכח.

ד. המאשימה לא הביאה כל פסיקה המעידה כי נושא משרה הורשע בעבירות שביצעה חברה מבלי שהיתה נאשמת בכתב אישום ומבלי שנוהל הליך פלילי כנדרש לצורך קביעת ממצאים עובדתיים לגביה.

6. טענות המאשימה

א. אמנם בלשון החוק קיימת זיקה בין ביצועה של עבירה על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו ובין הפרת אחריותו של נושא המשרה, אלא שזיקה זו היא ראייתית בלבד ואינה תנאי לקיומה של אחריות פלילית של "נושא המשרה", אשר המחוקק ראה בו ישות משפטית נפרדת לחברה, החייבת בחובות נפרדות מאלה המוטלות על החברה על פי החוק.

ב. עבירת הפרת חובת הפיקוח של נושא המשרה היא עבירה עצמאית ובעלת יסודות נפרדים מאלו של העבירה על החוק המיוחסת לתאגיד או לעובד מעובדיו, ועל כן בחינת התקיימות יסודותיה תיעשה בנפרד מזו של העבירה המיוחסת להם בחוק.

ג. המחוקק נתן דעתו למציאות שבה יורשע נושא משרה וזאת מבלי שקדמה לכך הרשעת התאגיד וזאת לאחר וככל שהתביעה תוכיח כי החוק מטיל חובה נורמטיבית על התאגיד שנושא משרה לא פיקח ומנע את אי קיומה וכי זאת הופרה על ידי התאגיד. לשון החוק נוקטת במילה 'עבר' ולא בכדי. בכוונת מכוון המחוקק לא הציב תנאי של הגשת כתב אישום או של הרשעה, אלא הסתפק רק בעצם העובדה שתאגיד עבר את העבירה. יתרה מכך, החוק נוקט בלשון עברה עבירה בידי תאגיד או בידי אחר מעובדיו - כלומר

אחריות נושא משרה יכולה להתקיים גם במקרה שבו מי מעובדי החברה ביצע עבירה ולא דווקא שהחברה ביצעה את העבירה.

ד. הדין בענייננו נסוב סביב השאלה האם יש הצדקה לקבוע כי "אין להשיב לאשמה". לענין זה, ברי שהנאשם טרם החל את שלב ההוכחות וטרם התמודד עם הנטל לסתור את החזקה המוטלת עליו בחוק.

ה. לפי הפסיקה, די בקיומן של ראיות בסיסיות להוכחת יסודות העבירה על מנת לחייב את הנאשם להשיב לאשמה, ולהעביר את נטל הראיות לכתפיו. במקרה זה, עולה מחומר הראיות כי בחודשים נשוא כתב האישום החברה לא העבירה את הניכויים לקופות העובדים או שהעבירה אותם באיחור ניכר ביחס לנדרש בחוק.

ו. במועד גיבוש כתב האישום התברר למאשימה כי מדובר בחברה שפורקה ושקופת הפירוק שלה ריקה. במצב דברים זה, בהעדר יתרון או רווח שעשוי היה לצמוח מהגשת כתב האישום כנגד החברה ולנוכח היעדר הענין לציבור, החליטה המאשימה כי כתב האישום יוגש כנגד הנאשם בלבד. אין לבית המשפט סמכות להתערב בשיקולים אלו של המאשימה.

דין והכרעה

7. סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי קובע, בין היתר, כדלהלן:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בענין"

8. בע"פ 732/76 מדינת ישראל - רפאל כחלון, לב(1) 170 (1977), פסק בית המשפט העליון כי:

"בית-המשפט לא יטה אוזן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה שפרטיה הובאו בכתב-האישום. ראיות בסיסיות לענין זה אין משמען כאמור ראיות שמסקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא כדברי בית-המשפט העליון ב-ע"פ 28/49 הנ"ל, ראיות במידה היוצרת אותה מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם. לענין משקלן של הראיות ובחינת אמינותן מן הראוי להוסיף, למען שלמות התמונה, כי ייתכנו נסיבות קיצוניות שבהן תעלה שאלה זו כבר בשלב הדיוני האמור אך מובן הוא כי נסיבות מן הסוג השני, שבהן יזקק בית-המשפט בשלב של תום פרשת-התביעה לענין האמינות, הן חריגות ומכאן גם שההזדמנויות אשר בהן ייעשה יישום מעשי של כלל הפרקטיקה הזו, יהיו נדירות.

אין לדקדק בשלב דיוני זה כחוט השערה ולערוך בדיקה מסועפת כדי להסיק אם אכן הוכח לכאורה כל פרט שולי וכל יסוד מישני מאלה שהוזכרו באישום. די

בכך שיהיו ראיות לכאורה לגבי היסודות המרכזיים של האישום."

9. סעיף 25א(א) לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958 (להלן: **חוק הגנת השכר**) קובע את החובה להעברת סכומים שנוכו מהשכר במועד:

"סכום שנוכה בהתאם לסעיף 25, יעבירו המעסיק למי שלו מיועד הסכום בתוך 30 ימים מהיום שבו רואים כמולן את השכר שממנו נוכה, זולת אם נקבעה בחיקוק דרך אחרת."

סעיף 25ב(ג) לחוק הגנת השכר קובע את העונש למעסיק שניכה סכומים משכרו של עובד ולא העיברם למי שלו יועדו הסכומים בניגוד להוראת סעיף 25א.

10. סעיף 26 לחוק הגנת השכר מטיל אחריות על נושא משרה בתאגיד, וקובע, בין היתר, כדלקמן:

"(ב) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 25 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - מחצית הקנס הקבוע לאותה עבירה."

(ג) נעברה עבירה לפי סעיף 25 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו האמורה בסעיף קטן (ב), אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה."

(ד) בסעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה."

11. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ובחנתי את המוצגים, שוכנעתי כי אין בטענות הנאשם כדי להוביל למסקנה כי אינו נדרש להשיב לאשמה. להלן אפרט טעמי.

12. ראשית, טענות הנאשם אינן מבוססות על עצם הראיות שהוצגו על ידי המאשימה במסגרת 'חומרי החקירה', או על טענה כי אין בראיות אלו כדי להוכיח לכאורה את יסודות העבירה המיוחסת לו בכתב האישום, אלא על עצם העובדה כי החברה אינה צד להליך.

13. עיון בסעיף 26 (ג) לחוק הגנת השכר, המטיל אחריות על נושא משרה בתאגיד, מעלה כי הוא נוקט במילים "נעברה עבירה לפי סעיף 25 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו" כתנאי להפעלת החזקה להפרת חובתו של נושא המשרה לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 25 בידי התאגיד או עובד מעובדיו. דהיינו, הסעיף עושה שימוש במילים 'נעברה עבירה' ואין הוא דורש כי החברה תעמוד לדין או תורשע בביצוע העבירה לצורך הטלת האחריות על נושא המשרה.

14. עיון בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 3027/90 **חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל**, מה(4) (1991) 364, אליו הפנתה המאשימה, מעלה כי צוין בו, לעניין אחריות פלילית של נושאי משרה בחברה, כדלקמן:

"במספר הולך וגובר של מקרים קובע המחוקק הישראלי הוראות מיוחדות בדבר אחריות פלילית-אישית של נושאי תפקידים בכירים בחברה (נכנה זאת "עבירות נושאי משרה"), המבנה הטיפוסי של עבירות נושאי משרה הוא זה, לפיו בצד האחריות של התאגיד בפלילים קיימת גם אחריות של נושאי משרה מסוימים המייחד הוראות אלה הוא, שתנאי לאחריותו של נושא המשרה הוא שהתאגיד עצמויהא אחראי ("נעברה עבירה... על ידי תאגיד... יואשם בעבירה גם"). אם התאגיד אינו אחראי, גם נושא המשרה אינו אחראי. ודוק: לשם גיבוש אחריותו הפלילית של נושא המשרה אין צורך להרשיע את התאגיד בהליך פלילי, וממילא אין צורך להעמידו לדין. התנאי הנדרש הוא, כי במישור הנורמאטיבי מוטלת אחריות פלילית על התאגיד" (ההדגשה אינה במקור - א.ר.ב.)

(ר' לעניין זה גם את הפרק 'אחריות אורגנים ונושאי משרה בכירים התלויה האחריות התאגיד' במאמרו של אלילדרמן, אחריות פלילית של אורגנים ושל נושאי-משרה בכירים אחרים בתאגיד, **פלילים** ה' 101, (1996) 137)

15. בנסיבות אלה סבורני כי יש לדחות את טענת הנאשם כי בית הדין מנוע מלקבוע ממצא עובדתי הנוגע לשאלה אם נעבירה עבירה על ידי החברה, ואין בעובדה שהמאשימה לא הציגה פסיקה המעידה על הרשעת נושא משרה בעבירה שביצעה חברה מבלי שהחברה היתה נאשמת כדי לעמוד לחובתה לעניין הבקשה בענייננו. את העובדה שהחברה אינה חלק מכתב האישום ניתן יהיה לקחת בחשבון במסגרת השיקולים אותם יידרש לשקול בית הדין בהמשך ניהול ההליך.

סוף דבר

16. נוכח האמור, בקשת הנאשם נדחית.

17. עיון בתיק מעלה כי טרם הוגשו לתיק בית הדין 'חומרי החקירה' מטעם המאשימה, אשר הוסכם כי יוגשו חלף ניהול פרשת תביעה. על המאשימה להגיש לתיק בית הדין את המסמכים לא יאוחר מיום 24.11.2024.

18. משמדובר בתיק משנת 2020, דיון הוכחות לשמיעת פרשת ההגנה יקבע ליום 1.12.24 שעה 14.00.

ניתן היום, ט"ו חשוון תשפ"ה, (16 נובמבר 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.